

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
20 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1985

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
20

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1516

Τροποποίηση, αντικατάσταση και συμπλήρωση διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Κυρούμεν και εκδίδομεν τον κατωτέρω υπό της Βουλής ψηφισθέντα νόμον:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Διατάξεις που αφορούν στην καθιέρωση συστήματος απλής αναλογικής.

Άρθρο 1.

Ψηφοδέλτιο επικράτειας.

Οι παράγραφοι 5 και 6 του άρθρου 3 του Π.Δ. 164/1984 «Κωδικοποίηση σ' ενιαίο κείμενο των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών» (ΦΕΚ 55Α) αντικαθίστανται ως εξής:

α5. Οι βουλευτικές έδρες του άρθρου αυτού κατανέμονται στα κόμματα ή τους συνασπισμούς κομμάτων που παίρνουν μέρος στις εκλογές σε συνάρτηση με την εκλογική τους δύναμη σε όλη την επικράτεια και σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται στην επόμενη παράγραφο.

6. Η κατανομή των εδρών γίνεται με ειδική απόφαση της ανώτατης εφορευτικής επιτροπής. Για το σκοπό αυτόν αθροίζεται το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που πήραν σ' ολόκληρη την επικράτεια όλα τα κόμματα και οι συνασπισμοί που μετέχουν στις εκλογές και το άθροισμά τους διαιρείται με τον αριθμό των βουλευτικών εδρών που ορίζεται στην παράγραφο 1, δηλαδή με τον αριθμό 12. Το πηλίκο της διαίρεσης, παραλείποντας το κλάσμα, αποτελεί το εκλογικό μέτρο, με το οποίο διαιρείται η εκλογική δύναμη καθενός κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων σε ολόκληρη την επικράτεια. Κάθε κόμμα ή συνασπισμός παίρνει τόσες έδρες, όσες φορές το εκλογικό μέτρο περιέχεται στην εκλογική του δύναμη στην ενιαία περιφέρεια ολόκληρης της επικράτειας. Οι έδρες που παίρνει κάθε κόμμα ή συνασπισμός καταλαμβάνονται από τους υποψηφίους του σύμφωνα με τη σειρά που οι υποψήφιοι αυτοί έχουν προταθεί και ανακηρυχθεί. Οι έδρες, που ίσως απομένουν αδιάθετες, παραχωρούνται στα κόμματα και τους συνασπισμούς που εμφανίζουν το μεγαλύτερο (ισχυρότερο) μέσο όρο έγκυρων ψηφοδελτίων σ' ολόκληρη την επικράτεια ανά έδρα βουλευτή επικράτειας. Για να υπολογιστεί ο μέσος όρος διαιρείται το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε κόμματος ή συνασπισμού με τον αριθμό των εδρών επικράτειας που του έχουν ήδη παραχωρηθεί, σύμφωνα με τα προκείμενα, αυξη-

μένο κατά μία μονάδα. Η πρώτη από τις αδιάθετες έδρες παραχωρείται στο κόμμα ή συνασπισμό που εμφανίζει το μεγαλύτερο πηλίκο. Οι τυχόν υπόλοιπες αδιάθετες έδρες παραχωρούνται στα κόμματα ή τους συνασπισμούς ανά μία διαδοχικά, αφού επαναληφθεί η ίδια διαδικασία. Αν προκύψουν ίσα πηλίκα, γίνεται κλήρωση και η έδρα παραχωρείται στο κόμμα ή το συνασπισμό που ευνοήθηκε από την κλήρωση.

Άρθρο 2.

Πρώτη κατανομή εδρών.

Η παράγραφος 4 του άρθρου 88 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Για το σκοπό αυτόν διαιρείται το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων της εκλογικής περιφέρειας με τον αριθμό των εδρών της, αυξημένο κατά μία μονάδα. Το πηλίκο της διαίρεσης, παραλείποντας το κλάσμα, αποτελεί το εκλογικό μέτρο, με το οποίο διαιρείται η εκλογική δύναμη κάθε συνδυασμού κομμάτων ή συνασπισμού κομμάτων, δηλαδή το σύνολο των υπέρ αυτού έγκυρων ψηφοδελτίων στην περιφέρεια και λαμβάνει κάθε συνδυασμός τόσες έδρες, όσες φορές το εκλογικό μέτρο περιέχεται στην εκλογική του δύναμη. Μεμονωμένος υποψήφιος, που έλαβε ψήφους ίσους ή περισσότερους από το εκλογικό μέτρο, καταλαμβάνει μία έδρα. Αν οι έδρες, που σύμφωνα με τα προηγούμενα παραχωρούνται, είναι περισσότερες από τον αριθμό των βουλευτικών εδρών της εκλογικής περιφέρειας, η έδρα που πλεονάζει αφαιρείται από το συνδυασμό στον οποίο έχει απομείνει το μικρότερο σχετικό υπόλοιπο εκλογικής δύναμης. Αν σε δύο ή και περισσότερους συνδυασμούς ή μεμονωμένο υποψήφιο έχουν απομείνει ίσα υπόλοιπα εκλογικής δύναμης, ενεργείται μεταξύ αυτών κλήρωση από το αρμόδιο πρωτοδικείο σε δημόσια συνεδρίαση και η έδρα που πλεονάζει αφαιρείται από το συνδυασμό, που το όνομά του βγήκε από την κληρωτίδα. Σε εκλογική περιφέρεια που εκλέγει ένα μόνο βουλευτή η έδρα παραχωρείται στο συνδυασμό ή στο μεμονωμένο υποψήφιο που έλαβε τη σχετική πλειοψηφία. Σε περίπτωση ισοψηφίας ενεργείται από το αρμόδιο πρωτοδικείο κλήρωση μεταξύ των συνδυασμών που ισοψήφισαν και η έδρα παραχωρείται σ' αυτόν που ευνοήθηκε από τον κλήρο.

Άρθρο 3.

Δεύτερη κατανομή εδρών.

1. Η παράγραφος 4 του άρθρου 89 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Οι αδιάθετες έδρες, σύμφωνα με την παράγραφο 1, σε κάθε εκλογική περιφέρεια, κατανέμονται μεταξύ όλων των κομμάτων και των συνασπισμών κατά την αναλογία της εκλογικής τους δύναμης στην οικεία μείζονα περιφέρεια. Για

το σκοπό αυτόν αθροίζεται το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων, που έλαβαν στη μείζονα περιφέρεια τα κόμματα και οι συνασπισμοί και το άθροισμά τους διαιρείται με τον αριθμό των αδιάθετων εδρών της οικείας μείζονας περιφέρειας. Το πηλίκο από τη διαίρεση, παραλείποντας το κλάσμα, αποτελεί το εκλογικό μέτρο στη μείζονα περιφέρεια και λαμβάνει κάθε κόμμα ή συνασπισμός από την κατανομή αυτή τόσες έδρες όσες φορές το εκλογικό μέτρο περιέχεται στην εκλογική του δύναμη στη μείζονα περιφέρεια».

2. Στο τέλος της παραγράφου 8 του άρθρου 89 του Π.Δ. 164/1984 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Δεν θεωρούνται ότι πλεονάζουν και δεν αφαιρούνται κατά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου αυτής οι έδρες που παραχωρήθηκαν με βάση το εκλογικό μέτρο της δεύτερης κατανομής, σύμφωνα με τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου, εφόσον υπάρχουν έδρες που παραχωρήθηκαν με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα, σύμφωνα με τις διατάξεις του τρίτου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου».

3. Οι παράγραφοι 3, 5, 6 και 10 του άρθρου 89 του Π.Δ. 164/1984 καταργούνται και οι παράγραφοι 4, 7, 8, 9, 11, 12 και 13 αναριθμούνται ως παράγραφοι 3, 4, 5, 6, 7, 8 και 9 αντίστοιχως και στο περιεχόμενό τους επέρχονται οι εξής μεταβολές:

α) Η φράση «...μετέχουν στη δεύτερη κατανομή» στο πρώτο εδάφιο της νέας παραγράφου 4 διαγράφεται.

β) Η φράση «κόμματων και συνασπισμών που μετέχουν στη Β' κατανομή» στο δεύτερο εδάφιο της νέας παρ. 4 διαγράφεται και αντί γι' αυτή τίθεται η φράση «όλων των κομμάτων και συνασπισμών».

γ) Η φράση «από αυτούς που μετέχουν στη Β' κατανομή» στο τέταρτο εδάφιο της νέας παραγράφου 4 διαγράφεται.

δ) Η φράση «από αυτά που μετέχουν στη Β' κατανομή κόμματα και συνασπισμούς» του πρώτου εδαφίου της νέας παραγράφου 5 απαλείφεται και αντί γι' αυτήν τίθεται η φράση «κόμμα ή συνασπισμός».

ε) Οι φράσεις «που μετέχουν στη Β' κατανομή» της νέας παραγράφου 6 διαγράφονται.

στ) Η φράση «που μετέχουν στη Β' κατανομή» της νέας παραγράφου 7 διαγράφεται.

Άρθρο 4.

Τρίτη κατανομή εδρών.

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 90 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίσταται και προστίθενται νέες παράγραφοι 2 και 3 ως εξής:

α. Αν, μετά τη δεύτερη κατανομή των εδρών, που έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου, παραμείνουν αδιάθετες έδρες, ενεργείται τρίτη κατανομή από την ανώτατη εκτελεστική επιτροπή σύμφωνα μ' αυτά που ορίζονται στις επόμενες παραγράφους.

2. Οι αδιάθετες έδρες της προηγούμενης παραγράφου σε κάθε ελάχιστη εκλογική περιφέρεια περιέρχονται στο κόμμα ή συνασπισμό που πλειοψήφησε σχετικά στην εκλογική αυτή περιφέρεια, εφόσον το ίδιο κόμμα ή συνασπισμός έλαβε τη σχετική πλειοψηφία και σ' ολόκληρη την επικράτεια.

3. Για την κατανομή των υπόλοιπων αδιάθετων εδρών αθροίζεται το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν σ' ολόκληρη την επικράτεια όλα τα κόμματα και οι συνασπισμοί που μετέχουν στις εκλογές και το άθροισμά τους διαιρείται με τον αριθμό των υπόλοιπων αδιάθετων εδρών. Το πηλίκο αυτής της διαίρεσης, παραλείποντας το κλάσμα, αποτελεί το εκλογικό μέτρο με το οποίο κατανομούνται οι υπόλοιπες αδιάθετες έδρες. Με το εκλογικό αυτό μέτρο διακρίνεται χωριστά το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων σ' ολόκληρη την επικράτεια καθενός κόμματος ή συνασπισμού και κάθε κόμμα ή συνασπισμός παίρνει τόσες έδρες όσες φορές περιέχεται το εκλογικό μέτρο στην εκλογική του δύναμη».

2. Οι παράγραφοι 2, 3 και 4 του άρθρου 90 του Π.Δ. 164/1984 αναριθμούνται ως παράγραφοι 4, 5 και 6 αντίστοιχως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Διατάξεις που αφορούν διαδικαστικά και άλλα θέματα.

Άρθρο 5.

Η παράγραφος 3' του άρθρου 1 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Οι εκλογικές περιφέρειες νοούνται με τα διοικητικά όρια που ίσχυαν την 1η Ιανουαρίου 1985».

Άρθρο 6.

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 2 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

α. Μέτρο για τον υπολογισμό του αριθμού των βουλευτικών εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας είναι το πηλίκο της διαίρεσης του συνολικού αριθμού των δημοτών της επικράτειας, που καθορίζεται στους πίνακες που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, δια του συνολικού αριθμού των βουλευτικών εδρών, που ορίζεται στην παράγραφο 1, οι οποίες κατανομούνται στις εκλογικές περιφέρειες.

2. Η παράγραφος 5 του άρθρου 2 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

α. Οι έδρες που απομένουν αδιάθετες προστίθενται ανά μία, ώσπου να συμπληρωθεί ο συνολικός αριθμός των διακοσίων ογδόντα οκτώ (288) εδρών που καθορίζεται στην παρ. 1, στις εκλογικές περιφέρειες, οι οποίες παρουσιάζουν, κατά σειρά, το μεγαλύτερο υπόλοιπο.

Άρθρο 7.

1. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 8 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίστανται ως εξής:

α. Οι πολ.τες άνδρες και γυναίκες, που έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν, γράφονται στον εκλογικό κατάλογο του δήμου ή της κοινότητας στο δημοτολόγιο του οποίου είναι γραμμένοι σύμφωνα με τις διατάξεις του δημοτικού και κοινοτικού κώδικα».

2. Οι επόμενες παράγραφοι 4, 5 και 6 του άρθρου 8 του Π.Δ. 164/1984 αναριθμούνται αντίστοιχα ως παράγραφοι 3, 4 και 5.

Άρθρο 8.

Το α' εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

α) Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης τις αιτήσεις εκδόσεως δελτίων ταυτότητας (καρτέλλες) αυτών που πεθαίνουν και είχαν την ηλικία του εκλογέα και τα εκλογικά βιβλιάρια τους, ή, αν δεν είχαν δελτίο ταυτότητας ή εκλογικό βιβλιάριο, τις υπεύθυνες δηλώσεις των οικείων τους που υποβλήθηκαν για την έκδοση άδειας ταφής. Για την έκδοση άδειας ταφής ενός που έχει πεθάνει και είχε την ηλικία του εκλογέα απαιτείται η παράδοση στην αρμόδια αστυνομική αρχή, ή, αν δεν υπάρχει τέτοια αρχή, στο ληξιαρχείο της αστυνομικής ταυτότητάς του και του εκλογικού βιβλιαρίου του, ή, αν δεν υπάρχουν αυτά, υπεύθυνη δήλωση του οικείου του που να περιέχει: το ονοματεπώνυμο αυτού που πέθανε, το όνομα του πατέρα του, το ονοματεπώνυμο του συζύγου, αν πρόκειται για έγγαμη γυναίκα που φέρει το επώνυμο αυτού (συζύγου), το έτος γέννησής του, το δήμο ή την κοινότητα, στα μητρώα αρρένων ή στα δημοτολόγια του οποίου ήταν γραμμένος και το δήμο ή την κοινότητα, στους εκλογικούς καταλόγους του οποίου αυτός ήταν γραμμένος».

Άρθρο 9.

Το άρθρο 16 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 16.

Καθίσκονται των νομαρχιακών γραφείων εκλογικών καταλόγων.

1. Τα νομαρχιακά γραφεία εκλογικών καταλόγων έχουν τα εξής καθήκοντα:

α) Τηρούν και θέτουν, στη διάθεση κάθε ενδιαφερομένου σ' όλη τη διάρκεια του χρόνου τους, οριστικούς εκλογικούς καταλόγους των δήμων και κοινοτήτων.

β) Παραλαμβάνουν και τηρούν όλες τις αιτήσεις που υποβάλλονται ή διαβιβάζονται σ' αυτά, για εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους, οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 11 και τις θέτουν στη διάθεση κάθε ενδιαφερομένου σ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.

γ) Επισυνάπτουν στις αιτήσεις, για την εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους, από ένα εκλογικό βιβλιάριο, κατάλληλα συμπληρωμένο.

δ) Συγκεντρώνουν και ταξινομούν κατά δήμο και κοινότητα τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 12.

ε) Παραλαμβάνουν τις αιτήσεις που απεφέρονται στο άρθρο 14 και τις ενστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 13, τις οποίες και κοινοποιούν σύμφωνα με την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου.

στ) Από τη 1 μέχρι τις 10 Απριλίου συντάτουν αλφαριθμητικές καταστάσεις, σε τρία αντίτυπα, κατά δήμο ή κοινότητα ή κατά ενορία δήμου ή κοινότητας, όπου οι εκλογικοί κατάλογοι είναι καταρτισμένοι κατά ενότητες, όλων των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί και διαβιβάσσει σ' αυτά μέχρι τις 31 Μαρτίου: αα) για εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους, σύμφωνα με το άρθρο 11, ββ) για μεταγραφή στους εκλογικούς καταλόγους, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 14, γγ) για διόρθωση στοιχείων γραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους εκλογέων, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 14 και δδ) για τη διαγραφή από τους εκλογικούς καταλόγους, με βάση τα στοιχεία του άρθρου 12, που διαβιβάστηκαν σ' αυτά επίσης μέχρι τις 31 Μαρτίου. Όσοι διαγράφονται ειδοποιούνται για τη διαγραφή τους ταχυδρομικά. Σ' όλες τις παραπάνω καταστάσεις αναγράφονται για κάθε εκλογέα: το επώνυμο, το όνομα, το όνομα του πατέρα, το όνομα του συζύγου και το γένος, αν πρόκειται για έγγαμη γυναίκα που φέρει το επώνυμο του συζύγου, το έτος γέννησης, το επάγγελμα, ο οικιακός δημοτολόγιος ή μηπόδος αστέριων, αν πρόκειται για άνδρες εκλογείς γραμμένους στους εκλογικούς καταλόγους με βάση την εγγραφή στο μητρώο αυτό και η διεύθυνση κατοικίας (δήμος ή κοινότητα ή συνοικισμός, οδός και οικόμιας). Ένα αντίγραφο αυτών των καταστάσεων αποστέλλεται στο δήμο ή κοινότητα και άλλο εκθέτουν στο νομαρχιακό κατάστημα, από τις 11 ως τις 20 Απριλίου.

ζ) Από τις 21 έως τις 30 Απριλίου διαβιβάζουν στον πρόεδρο του αρμόδιου πρωτοδικείου όλα τα στοιχεία που ορίζονται παραπάνω στα εδάφια β' έως ε', μαζί με όλα τα δικαιολογητικά, τις ονομαστικές καταστάσεις που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο, τις ενστάσεις που αναφέρονται στο επόμενο άρθρο και τις τυχόν εναντίον αυτών αντιρρήσεις.

2. Εκλογείς, που έχουν πεθάνει και που η διαγραφή τους από τους εκλογικούς καταλόγους δεν μπορεί να συντελεστεί για οποιοδήποτε λόγο με βάση τα στοιχεία που εδάρησαν σ' της παρ. 1 του άρθρου 12 και τις καταστάσεις του εδαφίου σ' στοιχ. δδ' της προηγούμενης παραγράφου του άρθρου αυτού, είναι δυνατό να περιληφθούν σε ξεχωριστές καταστάσεις διαγραφπτέων από τους εκλογικούς καταλόγους εκλογέων, λόγω θανάτου, που συντάσσονται από τα οικεία νομαρχιακά γραφεία και επικυρώνονται από τα αρμόδια πρωτοδικεία με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 16 έως και 19».

Με απόφαση του Υπουργού των Εσωτερικών τίθενται κάθε φορά σε εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου αυτής, ρυθμίζονται τα σχετικά με τη διαπίστωση του θανάτου των παραπάνω εκλογέων και καθορίζονται οι αναγκαίες για τη διαγραφή τους διαδικασίες και λεπτομέρειες. Με απόφαση του ίδιου Υπουργού μπορεί να ορίζονται διαφορετικές προθεσμίες από εκείνες των άρθρων 16 έως και 19.

Άρθρο 10.

Η παράγραφος 1 του άρθρου 17 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Από τις 11 μέχρι τις 20 Απριλίου κάθε εκλογέας ή αντιπρόσωπος αναγνωρισμένου κόμματος, σύμφωνα με τον κανονισμό της Βουλής, έχει το δικαίωμα να υποβάλει στο νομαρχιακό γραφείο ένσταση κατά της εγγραφής προσώπου σε κάποια από τις καταστάσεις του άρθρου 16, που συντάχθηκαν απ' αυτό το γραφείο».

Άρθρο 11.

Στο άρθρο 19 του Π.Δ. 164/1984 προστίθενται παράγραφοι 3, 4, 5 και 6 ως εξής:

«3. Τα νομαρχιακά γραφεία εκλογικών καταλόγων μόλις παραλάβουν από το πρωτοδικείο τα εκλογικά βιβλιάρια τα παραδίδουν αμέσως στους οικείους δήμους ή κοινότητες, οι οποίοι στη συνέχεια οφείλουν να φροντίσουν για τη διανομή τους στους δικαιούχους μέσα στο συντομότερο δυνατό χρόνο. Για την παράδοση και παραλαβή των βιβλίων συντάσσεται από το νομαρχιακό γραφείο ειδική κατάσταση σε δύο αντίτυπα, που υπογράφεται από τον οικείο δήμαρχο ή πρόεδρο της κοινότητας ή από το εξουσιοδοτημένο απ' αυτούς δημοτικό ή κοινοτικό όργανο και τον αρμόδιο που τα παραδίδει νομαρχιακό υπάλληλο.

4. Τα εκλογικά βιβλιάρια παραδίδονται στους δικαιούχους ή στους αντιπροσώπους τους που έχουν εγγραφή εξουσιοδότηση και αυτοί τα παραλαμβάνουν αφού υπογράψουν σε ειδικό βιβλίο, που για το σκοπό αυτόν τηρούν οι δήμοι και οι κοινότητες. Δίπλα στην υπογραφή του σημειώνονται: ο αριθμός και η αρχή από την οποία εκδόθηκε η αστυνομική του ταυτότητα ή η υπηρεσιακή, αν πρόκειται για στρατιωτικό ή για πρόσωπο που υπηρετεί στα σώματα ασφαλείας. Η εξουσιοδότηση πρέπει να περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο, το όνομα του πατέρα ή συζύγου, αν πρόκειται για έγγαμη γυναίκα που φέρει το επώνυμο του συζύγου και τη διεύθυνση της κατοικίας του. Η υπογραφή πρέπει να είναι θεωρημένη για το γνήσιο αυτής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 11.

5. Εκλογικά βιβλιάρια που για ικανό χρονικό διάστημα δεν παραδόθηκαν για οποιαδήποτε αιτία και παραμένουν στους δήμους και τις κοινότητες επιστρέφονται με σχετική απόδειξη στο οικείο νομαρχιακό γραφείο για φύλαξη και παράδοση στους δικαιούχους, όταν αυτοί εμφανιστούν.

6. Ειδικά τα εκλογικά βιβλιάρια των εκλογέων που διαμένουν στο εξωτερικό και που οι αιτήσεις τους μαζί με τα δικαιολογητικά εγγραφής κατατέθηκαν σε ελληνικές προξενικές αρχές, παραδίδονται από τις ίδιες αυτές αρχές, στις οποίες αποστέλλονται από τα νομαρχιακά γραφεία εκλογικών καταλόγων, μέσω του Υπουργείου Εσωτερικών (Δ/νσης Εκλογών). Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως και για τα ανεπίδοτα εκλογικά βιβλιάρια των εκλογέων της παραγράφου αυτής».

Άρθρο 12.

Η παράγραφος 2 του άρθρου 20 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Αν διαπιστωθεί, κατά την κωδικοποίηση της προηγούμενης παραγράφου, ότι το ίδιο πρόσωπο είναι περισσότερες από μία φορές γραμμένο στους εκλογικούς καταλόγους, είτε του ίδιου δήμου ή κοινότητας ή ενορίας είτε διαφορετικών δήμων ή κοινοτήτων, με απόφαση του διευθυντή εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών θεωρείται ισχυρή η τελευταία χρονολογική εγγραφή του και διαγράφεται η διαγραφή του από τους υπόλοιπους εκλογικούς καταλόγους και η κατάσταση και ακύρωση του αντίστοιχου εκλογικού βιβλίου. Η απόφαση αυτή κοινοποιείται στον πρόεδρο του πρωτοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται ο δήμος ή η κοινότητα από τους εκλογικούς καταλόγους του οποίου διαγράφεται ο εκλογέας, καθώς και στο οικείο νομαρχιακό γραφείο εκλογικών καταλόγων, με φροντίδα του οποίου ειδοποιείται και καλείται ο εκλογέας να παραδώσει στο γραφείο αυτό για ακύρωση το αντίστοιχο της διαγραφής εκλογικό βιβλιάριο. Για οποιαδήποτε αμφιβολία

γύρω από την τευτοπροσωπία του εκλογέα, η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών είναι υποχρεωμένη να κάνει την απαραίτητη εξακρίβωση, με τη συνδρομή των περιφερειακών υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών και των κατά τόπους δημοτικών, κοινοτικών και άλλων κρατικών αρχών.

Άρθρο 13.

Το άρθρο 23 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

« Άρθρο 23.

Αντικατάσταση απολεσθέντος ή καταστραμμένου εκλογικού βιβλιαρίου.

1. Στην περίπτωση που ο εκλογέας έχει χάσει το εκλογικό του βιβλιário, μπορεί να ζητήσει με γραπτή αίτηση την έκδοση νέου από τον πρόεδρο του αρμόδιου πρωτοδικείου, παρουσιάζόμενος ο ίδιος με το δελτίο αστυνομικής ταυτότητας και δύο πρόσφατες φωτογραφίες του. Η αίτηση πρέπει να περιέχει το επώνυμο, το όνομα, το όνομα του πατέρα, το όνομα του συζύγου και το γένος, αν πρόκειται για έγγαμη γυναίκα που φέρει το επώνυμο του συζύγου, το έτος γέννησης, το επάγγελμα, το δήμο ή την κοινότητα και την ενορία όπου είχε εκδοθεί το βιβλιário, τη διεύθυνση της κατοικίας του και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες αυτό χάθηκε. Ο αιτών εκλογέας θεβαιώνει και με όρκο την απώλεια ενώπιον του προέδρου πρωτοδικών, ο οποίος μπορεί να αξιώσει την προσαγωγή και άλλων αποδείξεων και μαρτύρων.

2. Ο πρόεδρος πρωτοδικών αποφαινεται κατά την κρίση του για την έκδοση ή όχι νέου βιβλιαρίου. Στην πρώτη περίπτωση εκδίδει και χορηγεί στον αιτούντα νέο εκλογικό βιβλιário.

3. Ο πρόεδρος πρωτοδικών μπορεί να χορηγήσει νέο εκλογικό βιβλιário, εφόσον το ζητήσει ο εκλογέας και εφόσον κρίνει ότι το παλιό δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί λόγω φθοράς ή άλλης εύλογης αιτίας.

4. Επίσης ο πρόεδρος πρωτοδικών μπορεί να χορηγήσει εκλογικό βιβλιário ύστερα από αίτηση του εκλογέα, εφόσον είναι θεβαιωμένο ότι το βιβλιário δεν του παραδόθηκε, γιατί χάθηκε στην αρμόδια δημόσια υπηρεσία.

5. Δεν είναι δυνατή η υποβολή αίτησης για αντικατάσταση απολεσθέντος ή καταστραμμένου βιβλιαρίου την προαμνηνη και την ημέρα των εκλογών.

6. Ειδικά σε περίπτωση απώλειας εκλογικού βιβλιαρίου εκλογέα που διαμένει στο εξωτερικό, η αίτηση της παραγράφου 1 του εκλογέα αυτού προς τον αρμόδιο πρόεδρο πρωτοδικών είναι δυνατό να καταπέθει στην οικεία ελληνική προξενική αρχή, στην οποία οφείλει να παρουσιαστεί ο ίδιος ο αιτών, έχοντας μαζί του την αστυνομική ταυτότητά του ή το ελληνικό διαβατήριό. Η αίτηση υπογράφεται ενώπιον εντεταλμένου υπαλλήλου της προξενικής αρχής, από τον οποίο θεωρείται το γνήσιο της υπογραφής του αιτούντος εκλογέα πάνω στην αίτησή του. Η αίτηση, μαζί με τις δύο πρόσφατες φωτογραφίες του εκλογέα, διαβιβάζεται από την προξενική αρχή στον αρμόδιο πρόεδρο πρωτοδικών, μέσω του Υπουργείου Εσωτερικών (Δ/σης Εκλογών).

Στην περίπτωση αυτή, η προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 ένορκη θεβαίωση του αιτούντος εκλογέα γίνεται ενώπιον της προξενικής αρχής. Στην ίδια αυτή προξενική αρχή αποστέλλεται από τον αρμόδιο πρόεδρο πρωτοδικών, μέσω του Υπουργείου Εσωτερικών (Δ/σης Εκλογών), το νέο εκλογικό βιβλιário για επίδοσή του στον ενδιαφερόμενο εκλογέα. Τα παραπάνω εφαρμόζονται ανάλογα και σε περίπτωση έκδοσης νέου εκλογικού βιβλιαρίου σύμφωνα με την παράγραφο 3».

Άρθρο 14.

1. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 25 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Για ν' αντιμετωπιστούν επείγουσες ανάγκες εκτύπωσης εκλογικών καταλόγων, αντιγραφής παραρτημάτων τους και λοιπών σχετικών εργασιών, μπορεί να συγκροτούνται ειδί-

κά συνεργεία από δημόσιους διοικητικούς, δικαστικούς και δημοτικούς ή κοινοτικούς υπαλλήλους, στους οποίους καταβάλλεται ειδική αποζημίωση που καθορίζεται με απόφασή του Υπουργού των Εσωτερικών, κατά παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη. Η συγκρότηση των συνεργείων και ο τρόπος καταβολής της αποζημίωσης ορίζονται κάθε φορά με απόφαση του Υπουργού των Εσωτερικών.

2. Για την εκτέλεση των εργασιών που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, μπορεί να εγκρίνεται από τον Υπουργό των Εσωτερικών η χρησιμοποίηση και ιδιωτών, με καταβολή ειδικής αποζημίωσης που καθορίζεται με απόφασή του».

2. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 25 του Π.Δ. 164/1984 προστίθεται δεύτερο εδάφιο, ως εξής:

«Γα αντίτυπα των εκλογικών καταλόγων ή των παραρτημάτων τους, που εκτυπώνονται στο Υπουργείο Εσωτερικών, μπορεί να θεωρούνται από το διεύθυντή της αρμόδιας Διεύθυνσης Εκλογών του Υπουργείου αυτού».

Άρθρο 15.

Οι παράγραφοι 8 και 10 του άρθρου 27 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίστανται ως εξής:

«8. Με την προκήρυξη των βουλευτικών εκλογών η ενημέρωση των καταστάσεων διακόπτεται. Απ' αυτές διαγράφονται όσοι δήλωσαν την πρόθεσή τους να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα στο δήμο ή την κοινότητα, στους εκλογικούς καταλόγους του οποίου είναι γραμμένοι, σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1, εφόσον οι προϊστάμενοί τους, ύστερα από εκτίμηση των υπηρεσιακών αναγκών, τους χορηγήσουν σχετική έγκριση και ειδική άδεια απουσίας για τον απολύτως αναγκαίο χρόνο. Ο χρόνος αυτός δεν συνυπολογίζεται στο χρόνο της κανονικής άδειας που δικαιούται ο υπάλληλος ή στρατιωτικός. Σ' αυτούς τους εκλογείς που διαγράφονται από τις καταστάσεις, παραδίδονται από την υπηρεσία τα εκλογικά τους βιβλιάρια, για να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα στον τόπο της εκλογικής τους περιφέρειας. Οι εκλογείς αυτοί είναι υποχρεωμένοι μετά την ψηφοφορία να παραδώσουν στην υπηρεσία τους τα εκλογικά τους βιβλιάρια.

Αφού διαγραφούν οι παραπάνω εκλογείς, οι καταστάσεις ανασυντάσσονται σε πέντε αντίτυπα, υπογράφονται από τους οικείους προϊσταμένους ή διοικητές και σφραγίζονται από την υπηρεσία ή τη μονάδα. Τα τέσσερα αντίτυπα των καταστάσεων, με συνημμένα τα εκλογικά βιβλιάρια, διαβιβάζονται μέσα σε αναρτητική προθεσμία πέντε ημερών, από την ημέρα της προκήρυξης των βουλευτικών εκλογών, στον πρόεδρο πρωτοδικών της οικείας εκλογικής περιφέρειας. Ο πρόεδρος πρωτοδικών εκδίδει τις καταστάσεις στο κατάστημα του πρωτοδικείου επί τρεις ημέρες. Μέσα στην προθεσμία των τριών ημερών, η οποία είναι ανατορεπτική, κάθε εκλογέας ή αντιπρόσωπος αναγνωρισμένου κόμματος, σύμφωνα με τον κανονισμό της Βουλής, έχει το δικαίωμα να ασκήσει ένσταση κατά της εγγραφής κάθε προσώπου, που έχει συμπεριληφθεί στις καταστάσεις αυτές κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος. Για τις ενστάσεις αυτές εφαρμόζεται η παράγραφος 2 του άρθρου 13. Αφού περάσει η προθεσμία αυτή των τριών ημερών, ο πρόεδρος πρωτοδικών ορίζει με πράξη του ημέρα και ώρα εκδίκασης των ενστάσεων ενώπιον του πρωτοδικείου.

10. Ύστερα από την έκδοση των αποφάσεων του πρωτοδικείου, τα εκλογικά βιβλιάρια επιστρέφονται στις οικείες υπηρεσίες ή μονάδες, στις οποίες παραμένουν και φυλάσσονται με φροντίδα και ευθύνη των προϊσταμένων αυτών.

Μετά τη διενέργεια των βουλευτικών εκλογών οι υπηρεσίες και μονάδες συνεχίζουν την τήρηση των καταστάσεων του παρόντος άρθρου, σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού».

Άρθρο 16.

Το άρθρο 38 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 38.

Διαφωνία για τη χρήση ονόματος ή εμβλήματος κομμάτων.

1. Σε περίπτωση διαφωνίας για τη χρήση ονόματος και εμβλήματος κομμάτων αποφασίζει επιτροπή, που αποτελείται από τον πρόεδρο, τον εισαγγελέα και τον αρχαιότερο αντιπρόεδρο του Άρειου Πάγου και το διευθυντή της Διεύθυνσης Εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών. Τα μέλη της επιτροπής που προέρχονται από τον Άρειο Πάγο, όταν απουσιάζουν ή κωλύονται ή δεν υπάρχουν, αναπληρώνονται από τους νόμιμους αναπληρωτές τους. Ο διευθυντής εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών αναπληρώνεται από άλλο διευθυντή του ίδιου Υπουργείου, που τον ορίζει ο Υπουργός των Εσωτερικών. Η επιτροπή εδρεύει στον Άρειο Πάγο και χρέη γραμματέα της εκτελεί υπάλληλος της γραμματείας του ίδιου δικαστηρίου, που μαζί με τον αναπληρωτή του ορίζεται από τον πρόεδρο του δικαστηρίου.

2. Η επιτροπή της προηγούμενης παραγράφου αναγνωρίζει ως δικαιούχο του ονόματος και εμβλήματος το κόμμα το οποίο και προηγουμένως κατά κοινή αντίληψη τα χρησιμοποιούσε.

3. Η παραπάνω επιτροπή αποφασίζει σε περίπτωση διαφωνίας για την ιδιότητα του αρχηγού του κόμματος ή της διευθύνουσας επιτροπής αυτού.

Άρθρο 17.

Η παράγραφος 1 του άρθρου 39 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το αρμόδιο δικαστήριο κοινοποιεί αμέσως στον Άρειο Πάγο και τον οικείο νομάρχη τις αποφάσεις του για την ανακήρυξη των υποψηφίων. Κάθε νομάρχης γνωστοποιεί με προκήρυξη του, στην περιφέρεια του νομού, τους υποψηφίους που ανακηρύχθηκαν με τα στοιχεία που περιέχει η απόφαση. Οι συνδυασμοί και τα ονόματα των υποψηφίων αναγράφονται στην προκήρυξη με τη σειρά που αναφέρονται στην απόφαση του Α' Τμήματος του Άρειου Πάγου. Οι μεμονωμένοι υποψήφιοι που ακολουθούν στην προκήρυξη, αναγράφονται με τη σειρά που αναφέρονται στην απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου. Η προκήρυξη δημοσιεύεται, εφόσον αυτό είναι δυνατό, οπωσδήποτε όμως τοιχοκολλάται στα δημοσιότερα μέρη όλων των δήμων και κοινοτήτων κάθε νομού, με τη φροντίδα των δημοτικών και κοινοτικών αρχών».

Άρθρο 18.

Στο άρθρο 48 του Π.Δ. 164/1984 προστίθεται παράγραφος 5, η οποία έχει ως εξής:

«5. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή, εξαιτίας ανώτερης βίας, η χρησιμοποίηση καταστήματος που έχει οριστεί για ψηφοφορία, μπορεί να οριστεί άλλο κατάστημα, μέχρι και την προηγούμενη ημέρα της ψηφοφορίας, με απόφαση του οικείου νομάρχη».

Άρθρο 19.

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 51 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

«Μέσα στην προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου, το αρμόδιο δικαστήριο μπορεί, κατά την κρίση του, να διορίζει, με απόφασή του που λαμβάνεται σε συμβούλιο, τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών από τους καταλόγους της προηγούμενης παραγράφου. Στην περίπτωση αυτή μέλη εφορευτικών επιτροπών ορίζονται αυτοί που κατά την κρίση του συμβουλίου πρωτοδικών παρέχουν στοιχεία επάρκειας για αυτά τα καθήκοντα. Οι οριζόμενοι πρέπει να έχουν τουλάχιστον απολυτήριο δημοτικού σχολείου και να μην έχουν υπερβεί το εξηκοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους».

2. Η παράγραφος 6 του άρθρου 51 του Π.Δ. 164/1984 καταργείται και οι επόμενες παράγραφοι 7 και 8 αναριθμούνται ως παράγραφοι 6 και 7.

Άρθρο 20.

Το άρθρο 61 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 61.

Διορισμός των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής και των εφόρων τους.

1. Οι έφοροι και οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής διορίζονται από το Α' Τμήμα του Άρειου Πάγου.

2. Έφοροι των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής διορίζονται οι πρόεδροι του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι εφέτες των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων και οι αντεισαγγελείς εφετών.

3. Αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής διορίζονται:

α) Οι πρωτοδικες και οι αντεισαγγελείς πρωτοδικών.

β) Οι πρόεδροι των πρωτοδικείων και των εισαγγελικών πρωτοδικών.

γ) Οι εισηγητές του Συμβουλίου της Επικρατείας.

δ) Οι εισηγητές του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

ε) Οι πρωτοδικες και οι πρόεδροι των διοικητικών πρωτοδικείων.

στ) Οι ειρηνοδίκες και οι πταισματοδίκες.

ζ) Οι δικηγόροι.

η) Οι δικαστικοί αντιπρόσωποι της Διοίκησης.

θ) Οι συμβολαιογράφοι.

ι) Οι έμμισθοι και άμισθοι υποδηχοφύλακες.

ια) Οι υπάλληλοι, από το βαθμό του δικαστικού γραμματέα Α' τάξης και πάνω, της γραμματείας των δικαστηρίων, δηλαδή του Συμβουλίου της Επικρατείας, όλων των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων, των εισαγγελιών, της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, καθώς και των έμμισθων υποδηχοφυλακείων.

ιβ) Οι ακούμμενοι δικηγόροι.

4. Αν τα πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου δεν επαρκούν, το Α' Τμήμα του Άρειου Πάγου, αφού διαπιστώσει την ανεπάρκεια, μπορεί να διορίσει, για τη συμπλήρωση του απαιτούμενου αριθμού, υπαλλήλους της γραμματείας όλων των δικαστηρίων και υπηρεσιών, που αναφέρονται στο εδάφιο ια' της προηγούμενης παραγράφου, με βαθμό δικαστικού γραμματέα Β' τάξης. Αν και αυτοί δεν φτάνουν, το ίδιο δικαστήριο (Α' Τμήμα Άρειου Πάγου) μπορεί να διορίσει και μόνιμους δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους του Κλάδου ΑΤ με βαθμό 5ο έως και 2ο που έχουν πτυχίο Νομικής Σχολής.

5. Αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής δεν μπορεί να διοριστεί όποιος έχει υπερβεί το εξηκοστό έβδομο έτος της ηλικίας του.

6. Για την εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων, οι παρακάτω αρχές αποστέλλουν στην εισαγγελία του Άρειου Πάγου τα εξής στοιχεία:

α) Το Υπουργείο Εσωτερικών, δεκαπέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από την ορισμένη για την ψηφοφορία ημέρα, πίνακες των εκλογικών τμημάτων που συστήθηκαν σε όλη την Επικράτεια.

β) Το Υπουργείο Δικαιοσύνης ονομαστικούς καταλόγους όλων των προσώπων, που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχεία α' έως και γ', ε' έως και ζ', η' και ια' καθώς και στην παράγραφο 4 εδάφιο πρώτο.

γ) Η Διεύθυνση Δικαστικού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους ονομαστικό κατάλογο των δικαστικών αντιπροσώπων της Διοίκησης.

δ) Το Ελεγκτικό Συνέδριο ονομαστικούς καταλόγους των προέδρων και των εισηγητών του, καθώς και των διοικητικών υπαλλήλων του που έχουν τα προσόντα του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 4.

ε) Οι πρόεδροι των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας ονομαστικούς καταλόγους των δικηγόρων και των ακούμμενων δικηγόρων.

στ) Οι νομάρχες, δια του Υπουργείου Εσωτερικών, ονομαστικές καταστάσεις, που συντάσσονται απ' αυτούς, για τους πολιτικούς δημόσιους υπαλλήλους της περιφέρειάς τους, που μπορούν, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4, να διοριστούν αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής. Γι' αυτούς που υπηρετούν στις κεντρικές υπηρεσίες των Υπουργείων, οι καταστάσεις συντάσσονται από την κεντρική υπηρεσία κάθε Υπουργείου και αποστέλλονται στο Υπουργείο Εσωτερικών. Οι παραπάνω, με στοιχεία β' έως και στ', ονομαστικοί κατάλογοι αποστέλλονται είκοσι τουλάχιστον ημέρες πριν από την ορισμένη ημέρα της ψηφοφορίας.

7. Σε κάθε εκλογική περιφέρεια, διορίζονται από τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4 και αναπληρωτές των τακτικών αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής, ο αριθμός των οποίων δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό του συνόλου των εκλογικών τμημάτων κάθε εκλογικής περιφέρειας. Οι αναπληρωτές, με παραγγελία του εφόρου της περιφέρειας, αναπληρώνουν τους απουσιάζοντες ή κωλυόμενους για οποιοδήποτε λόγο τακτικούς αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής ή τους βοηθούν στην εκτέλεση των καθηκόντων τους.

8. Στις συνεδριάσεις του Α' Τμήματος του Άρειου Πάγου, που γίνονται οι διορισμοί των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής και των αναπληρωτών τους παρίσταται εκπρόσωπος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, οριζόμενος, μαζί με τον αναπληρωτή του, από το Δικηγορικό Συμβούλιο του Συλλόγου αυτού. Η γνωστοποίηση του εκπροσώπου και του αναπληρωτή του γίνεται προς τον εισαγγελέα του Άρειου Πάγου μέσα σε δέκα μέρες από την ημέρα προκήρυξης των εκλογών. Η τυχόν απουσία για οποιοδήποτε λόγο του εκπροσώπου του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών δεν ασκεί καμία επίδραση στην εγκυρότητα των συνεδριάσεων και των αποφάσεων του παραπάνω δικαστηρίου.

9. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των διορισμένων αναπληρωτών σε κάποια εκλογική περιφέρεια και παραμείνουν εκλογικά τμήματα χωρίς αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής, ο οικείος έφορος μπορεί να διορίσει στα τμήματα αυτά αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής, από τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4, που υπηρετούν και βρίσκονται στην ίδια εκλογική περιφέρεια, εκτός από τους συμβολαιογράφους, τους δικηγόρους και τους ασκούμενους δικηγόρους.

Η πράξη του εφόρου για το διορισμό ανακοινώνεται κμέτως στον εισαγγελέα του Άρειου Πάγου και στον εισαγγελέα πρωτοδικών της εκλογικής περιφέρειας. Στην ίδια αυτή περίπτωση είναι δυνατή και η χρησιμοποίηση αντιπροσώπων ή αναπληρωτών από άλλες εκλογικές περιφέρειες, τους οποίους διαθέτει με εντολή του ο έφορος της εκλογικής περιφέρειας στην οποία διορίστηκαν, ύστερα από αίτηση του εφόρου της περιφέρειας στην οποία πρόκειται να χρησιμοποιηθούν. Οι μεταβολές αυτές ανακοινώνονται αμέσως στον εισαγγελέα του Άρειου Πάγου και στους οικείους εισαγγελείς πρωτοδικών.

10. Οι εισηγητές του Συμβουλίου Επικρατείας και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι πρωτοδίκες, οι αντεισαγγελείς πρωτοδικών, οι πάρεδροι πρωτοδικείων και εισαγγελιών πρωτοδικείων, οι πρωτοδίκες και οι πάρεδροι των διοικητικών πρωτοδικείων, καθώς και οι ειρηνοδίκες και πταισματοδίκες διορίζονται ως τακτικοί ή αναπληρωτές αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής στα μεγαλύτερα εκλογικά τμήματα της περιφέρειας που υπηρετούν και κατά προτίμηση στα πλησιέστερα της έδρας της περιφέρειας και της άμεσης εποπτείας των εφόρων.

11. Οι δικαστικοί λειτουργοί της παραγράφου 2 δεν μπορούν να διοριστούν στην εκλογική περιφέρεια από την οποία κατάγονται.

12. Οι συμβολαιογράφοι, οι δικηγόροι και οι ασκούμενοι δικηγόροι δεν μπορούν να διοριστούν ως τακτικοί ή αναπληρωτές αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής ούτε στην εκλογική περιφέρεια από την οποία κατάγονται ούτε στην εκλογική περιφέρεια στην οποία περιλαμβάνεται ολικά ή μερικά το

πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου ασκούν τα καθήκοντά τους.

13. Οι έφοροι και οι τακτικοί ή αναπληρωτές αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής ειδοποιούνται για το διορισμό τους από τον εισαγγελέα του Άρειου Πάγου και είναι υποχρεωμένοι να βρίσκονται στον τόπο του διορισμού τους τη δεύτερη μέρα πριν από την ορισμένη για την ψηφοφορία. Μόλις φτάσουν ειδοποιούν για την άφιξή τους τον εισαγγελέα της περιφέρειάς τους και τον οικείο νομάρχη.

Άρθρο 21.

Η παράγραφος 5 του άρθρου 67 του Π. Δ. 164/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Στο λευκό ψηφοδέλτιο ο εκλογέας γράφει ο ίδιος το όνομα του συνδυασμού ή του μεμονωμένου υποψηφίου της προτίμησής του, με μολύδι ή μελάνι μαύρης ή γαλάζιας απόχρωσης. Όταν η προτίμηση του εκλογέα αφορά συνδυασμό κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων, γράφεται το πλήρες όνομα του κόμματος ή του συνασπισμού κομμάτων ή τα αρχικά γράμματα του πλήρους ονόματος του κόμματος ή του συνασπισμού κομμάτων, εφόσον και αυτά δηλώθηκαν σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 37, ή και τα δύο, δηλαδή το πλήρες όνομα του κόμματος ή του συνασπισμού κομμάτων και τα αρχικά γράμματα αυτού».

Άρθρο 22.

Το άρθρο 75 του Π. Δ. 164/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 75.

Προέλευση ψηφοφόρων και αναγνώριση της ταυτότητας αυτών.

1. Οι εκλογείς προτρέχονται στο κατάστημα ψηφοφορίας και παρουσιάζονται στην εφορευτική επιτροπή, η οποία αναγνωρίζει την ταυτότητά τους και επαληθεύει την εγγραφή τους στον εκλογικό κατάλογο. Οι εκλογείς μπαίνουν στο κατάστημα της ψηφοφορίας ένας — ένας ή σε μικρές ολιγάριθμες ομάδες, με τη σειρά της προσέλευσής τους και όπως ειδικότερα καθορίζει κάθε εφορευτική επιτροπή.

2. Η αναγνώριση των εκλογέων, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, γίνεται με βάση το εκλογικό τους βιβλιάρειο και την αστυνομική τους ταυτότητα, που προσκομίζουν στην εφορευτική επιτροπή. Αν δεν έχουν αστυνομική ταυτότητα, προσκομίζουν κάθε άλλο χρήσιμο και κατάλληλο, κατά την κρίση της εφορευτικής επιτροπής, αποδεικτικό της ταυτότητας έγγραφο στοιχείο. Αν πρόκειται για στρατιωτικούς και άνδρες των σωμάτων ασφαλείας, η αναγνώριση αυτών γίνεται με βάση τις στρατιωτικές ή άλλες υπηρεσιακές τους ταυτότητες. Σε περίπτωση που δεν προσκομίζεται αστυνομική ταυτότητα ή άλλο έγγραφο δηλωτικό αυτής, κατά την κρίση της εφορευτικής επιτροπής, ο εκλογέας γίνεται δεκτός για την άσκηση του εκλογικού του δικαιώματος, μόνον αν υπογράψει υπεύθυνη δήλωση προς την εφορευτική επιτροπή, ότι δεν έχει αστυνομική ταυτότητα. Οι δηλώσεις αυτές, αφού κλειστούν μέσα σε ειδικό φάκελο, με φροντίδα και ευθύνη του αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής, τοποθετούνται μαζί με τα άλλα εκλογικά στοιχεία μέσα στο σάκο που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 87. Σ' αυτούς που παραβιάζουν τις διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται οι ποινικές διατάξεις του παρόντος, του Ποινικού Κώδικα ή άλλου ειδικού νόμου.

3. Σε κανένα δεν μπορεί να επιτρέψει η εφορευτική επιτροπή να ψηφίσει, εάν δεν προσκομίσει το εκλογικό του βιβλιάρειο.

4. Εάν μετά τη βεβαίωση της ταυτότητας του εκλογέα και της εγγραφής του στον εκλογικό κατάλογο είναι ολοφάνερο πως αυτός είναι ανήλικος ή εάν είναι γνωστό ότι έχει στερηθεί το δικαίωμα του εκλέγειν, η επιτροπή του επιτρέπει να ψηφίσει, αφού όμως του υπενθυμίσει τις ποινές που προβλέπει ο νόμος.

5. Οι εκλογείς της παραγράφου 1 του άρθρου 27 προσέρχονται στο εκλογικό τμήμα ατομικά χωρίς να είναι συνταγμένοι και χωρίς οποιαδήποτε συνοδεία και ψηφίζουν με βάση την εγγραφή τους στον ειδικό εκλογικό κατάλογο του άρθρου 27. Η αναγνώριση της ταυτότητας των εκλογέων αυτών γίνεται με βάση την αστυνομική ή στρατιωτική ή υπηρεσιακή τους ταυτότητα, σύμφωνα μ' αυτά που ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού. Ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής προβαίνει στη διάτρηση των ταυτοτήτων, σύμφωνα με αυτά που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

6. Οι άνδρες της φρουράς του άρθρου 47 ψηφίζουν μόνο εφόσον είναι γραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους ή στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του άρθρου 27 οποιασδήποτε εκλογικής περιφέρειας, που επικυρώθηκαν από το οικείο πρωτοδικείο. Η ψηφοφορία γίνεται με ονομαστικές καταστάσεις, που συντάσσονται και υπογράφονται από το δικαστή της μονάδας στην οποία υπάγονται, ο οποίος βεβαιώνει υπεύθυνα πάνω σ' αυτές ότι αυτοί που περιλαμβάνονται στις καταστάσεις είναι γραμμένοι στους παραπάνω εκλογικούς καταλόγους. Οι καταστάσεις αυτές στέλνονται απευθείας στον πρόεδρο της εφορευτικής επιτροπής του οικείου εκλογικού τμήματος με τον επικεφαλής της φρουράς. Για τα υπόλοιπα εφαρμόζονται οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου.

7. Ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής ή αυτός που διευδύνει το έργο της βεβαιώνει με πρακτικό ότι αυτοί που ψήφισαν στο τμήμα ως άνδρες της φρουράς του ανήκουν στη φρουρά του.

8. Το στρατιωτικό προσωπικό, που πέρα από τις φρουρές των εκλογικών τμημάτων διατίθεται για τις ανάγκες των εκλογών, όπως οι στρατιωτικοί επόπτες και οι βοηθοί τους, καθώς και αξιωματικοί, υπαξιωματικοί και οπλίτες μετακινούμενων στρατιωτικών τμημάτων για υπηρεσιακούς λόγους, ψηφίζουν, με τις ίδιες προϋποθέσεις και με τον τρόπο που ορίζονται στην παράγραφο 6, σε εκλογικό τμήμα του δήμου ή της κοινότητας, όπου εκτελούν διατεταγμένη υπηρεσία, τους συνδυασμούς και υποψηφίους της εκλογικής περιφέρειας στην οποία υπάγεται το εκλογικό αυτό τμήμα. Για την ψηφοφορία των παραπάνω εκλογέων γίνεται ειδική μνεία στο βιβλίο πρακτικών της εφορευτικής επιτροπής και τα στοιχεία τους αναγράφονται ιδιαίτερα στο πρωτόκολλο ψηφοφορίας.

Άρθρο 23.

Στο άρθρο 76 του Π.Δ. 164/1984 προστίθεται παράγραφος 6, η οποία έχει ως εξής:

«6. Στο εκλογικό βιβλιόριο του εκλογέα που ψήφισε καταχωρίζεται από την εφορευτική επιτροπή βεβαίωση ότι ο εκλογέας ψήφισε. Η βεβαίωση υπογράφεται από τον πρόεδρο της εφορευτικής επιτροπής και σφραγίζεται με τη σφραγίδα της. Στους εκλογείς της παραγράφου 1 του άρθρου 27, στους άνδρες της φρουράς του εκλογικού τμήματος, καθώς και στους στρατιωτικούς της παραγράφου 8 του άρθρου 75, που ψήφισαν σ' αυτό, χορηγείται από την εφορευτική επιτροπή βεβαίωση ότι ψήφισαν».

Άρθρο 24.

Το άρθρο 91 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 91.

Ανώτατη εφορευτική επιτροπή.

1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών εδρεύει ανώτατη εφορευτική επιτροπή, που αποτελείται: α) Από τον πρόεδρο του Άρειου Πάγου, ως πρόεδρο, β) δύο αρμοδίους, που ορίζονται από το Α' Τμήμα του Άρειου Πάγου με ισάριθμους αναπληρωματικούς, γ) το διευθυντή της Διεύθυνσης Εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών και δ) ένα διευθυντή του Κλάδου ΑΤ1 της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών. Τον

πρόεδρο του Άρειου Πάγου, όταν απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει ο αρχαιότερος αντιπρόεδρος του ίδιου δικαστηρίου. Τους διευθυντές του Υπουργείου Εσωτερικών αναπληρώνουν ομοιάδαμοί τους, του ίδιου κλάδου, απ' αυτούς που υπηρετούν στην κεντρική υπηρεσία του ίδιου Υπουργείου που ορίζονται από τον Υπουργό των Εσωτερικών. Χρέη γραμματέα στην επιτροπή εκτελεί υπάλληλος του Κλάδου ΑΤ1 με 4ο ή 5ο βαθμό της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών, που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό των Εσωτερικών. Από τον ίδιο Υπουργό μπορεί να οριστούν μέχρι πέντε υπάλληλοι απ' αυτούς που υπηρετούν στην κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, για τη γραμματειακή γενικά εξυπηρέτηση της επιτροπής.

2. Η ανώτατη εφορευτική επιτροπή, με βάση τους πίνακες των πρωτοδικείων, που προβλέπονται στην παράγραφο 7 του άρθρου 88, καταρτίζει το γενικό οριστικό πίνακα των αποτελεσμάτων των εκλογών σ' ολόκληρη την Επικράτεια και ενεργεί, για κάθε μερίδα εκλογική περιφέρεια, τα όσα ορίζονται στα άρθρα 89 και 90 εκδίδοντας απόφαση για την κατανομή των αδιάθετων εδρών, στη δεύτερη και τρίτη κατηγορία, στα κόμματα ή συνασπισμούς κομμάτων, καθώς και για την παραχώρησή τους υπόλοιπους συνδυασμούς των εδρών που δεν διατέθηκαν σύμφωνα με τις παραγράφους 6, 7 και 8 του άρθρου 89.

3. Ο πρόεδρος της επιτροπής διαβιβάζει αμέσως επικυρωμένο απόσπασμα της απόφασης για κάθε εκλογική περιφέρεια στους προέδρους των αρμόδιων πρωτοδικείων και επικυρωμένο αντίγραφο αυτής και του γενικού οριστικού πίνακα των αποτελεσμάτων εκλογών στο Υπουργείο Εσωτερικών».

Άρθρο 25.

Το άρθρο 96 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 96.

Ανάκληση και απαγόρευση κανονικών αδειών δημοσίων υπαλλήλων, στρατιωτικών κλπ.

1. Απαγορεύεται η χορήγηση κάθε κανονικής άδειας απουσίας σε τακτικούς δημοσίους υπαλλήλους, στρατιωτικούς γενικά και τακτικούς υπαλλήλους των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης στο διάστημα που μεσολαβεί από την προκήρυξη των εκλογών μέχρι και την ημέρα της ψηφοφορίας. Οι άδειες που τυχόν χορηγήθηκαν πριν από την προκήρυξη των εκλογών ανακαλούνται αυτοδικαίως, χωρίς να απαιτείται η έκδοση απόφασης της αρμόδιας αρχής και τα πρόσωπα που έχουν αυτές τις άδειες είναι υπόχρεοι να βρεθούν στις θέσεις τους χωρίς οποιαδήποτε ειδοποίηση.

2. Σε περίπτωση καταπεύγουσας ανάγκης μπορεί να χορηγηθεί άδεια σε δημοσίους πολιτικούς υπαλλήλους και στρατιωτικούς γενικά, ύστερα από προηγούμενη έγκριση του αρμόδιου υπουργού ή εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου. Σε τακτικούς υπαλλήλους των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης η άδεια αυτή χορηγείται ύστερα από έγκριση του νομάρχη.

3. Στους τακτικούς υπαλλήλους των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου χορηγείται από την αρμόδια προϊστάμενη αρχή, ύστερα από εκτίμηση των υπηρεσιακών αναγκών, κατά την ημέρα της εκλογής, ειδική άδεια απουσίας, που κωλύει τον απολύτως αναγκαίο χρόνο για τη μετάβασή τους στον τόπο άσκησης του εκλογικού τους δικαιώματος και την επιστροφή τους απ' αυτόν. Ο χρόνος της άδειας αυτής δεν συνυπολογίζεται στο χρόνο της κανονικής άδειας που δικαιούνται οι υπάλληλοι αυτοί, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις. Με την ίδια διαδικασία και προϋποθέσεις είναι δυνατό να χορηγείται ειδική άδεια απουσίας με αποδοχές στο προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου του δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης κλπ. καθώς και στο προσωπικό των υπόλοιπων νομικών προσώπων του δημοσίου τομέα οποιασδήποτε κατηγορίας κλάδου και σχέσης εργασίας.

4. Αυτά που ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο μπορεί να εφαρμοστούν ανάλογα και για το προσωπικό των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα. Τα σχετικά με την εφαρμογή της παραγράφου αυτής καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας».

Άρθρο 26.

Το άρθρο 99 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

« Άρθρο 99.

Αποζημιώσεις των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής κλπ.

1. Σ' αυτούς που διορίζονται κατά τη διενέργεια βουλευτικών εκλογών αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής, έφοροι αυτών, γραμματείς εφορευτικών επιτροπών και εμνηνείς της τουρκικής γλώσσας χορηγείται ειδική αποζημίωση, που καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού των Εσωτερικών, κατά παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη.

2. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται υπέρ των παραπάνω προσώπων τα οδοιπορικά έξοδα, τα σχετικά με την πληρωμή αυτών και της ειδικής αποζημίωσης της προηγούμενης παραγράφου, καθώς και οι υποχρεώσεις όλων των προσώπων, στα οποία καταβάλλονται τα οδοιπορικά έξοδα και η ειδική αποζημίωση.

3. Οι δικαιούχοι των αποζημιώσεων του άρθρου αυτού απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής οποιαδήποτε φόρου, εισφοράς ή κράτησης υπέρ τρίτων κλπ., για τα ποσά που τους καταβάλλονται για τις αποζημιώσεις αυτές.

4. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται και κατά τη διενέργεια δημοψηφισμάτων και δημοτικών και κοινοτικών εκλογών».

Άρθρο 27.

Οι παραγράφοι 3 και 4 του άρθρου 100 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίστανται ως εξής:

«3. Δήμαρχοι, πρόεδροι κοινοτήτων και δημοτικοί ή κοινοτικοί σύμβουλοι, που αμελούν ή δείχνουν απείθεια για την έγκαιρη εκπλήρωση των καθηκόντων που τους επιβάλλονται από τις διατάξεις του παρόντος, τιμωρούνται από τον αρμόδιο νομάρχη με την ποινή της αργίας από τρεις μέχρι έξη μήνες, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του συμβουλίου που προέβλεπε στην παράγραφο 5 του άρθρου 102 του Συντάγματος.

4. Ο υπάλληλος εκλογέας ή μέλος της εφορευτικής επιτροπής, στον οποίο έχουν ανατεθεί καθήκοντα γραμματέα εφορευτικής επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 56, καθώς και ο διερμηνέας της τουρκικής γλώσσας, τιμωρούνται με απόφαση της εφορευτικής επιτροπής με πρόστιμο από πεντακόσιες μέχρι πέντε χιλιάδες δραχμές, για οποιαδήποτε παράβαση, αμέλεια ή απείθεια κατά την άσκηση των καθηκόντων τους».

Άρθρο 28.

Η παράγραφος 3 του άρθρου 102 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Για τα αδικήματα που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 21, 82 και 99 του Ποινικού Κώδικα ούτε οι διατάξεις περί συρροής των άρθρων 94 και επόμενων του ίδιου Κώδικα, καθώς και του άρθρου 551 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, αν τα αδικήματα αυτά συρρέουν με άλλα που προβλέπονται από τον Ποινικό Κώδικα ή από άλλους ποινικούς νόμους».

Άρθρο 29.

Η παράγραφος 4 του άρθρου 108 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Όποιος, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, αδικαιολόγητα δεν επιδιώκει την εγγραφή του στους εκλογικούς καταλόγους ή δεν ασκεί το εκλογικό του δικαίωμα δεν μπορεί να λάβει: α) άδεια για άσκηση οποιαδήποτε λειτουργήματος ή επαγγέλματος ή επιχειρήτης, β) άδεια οδήγού αυτοκινήτου και χρήσης αυτού, και γ) διαβατήριο για το εξωτερικό. Ύστερα από σχετική αίτηση του ενδιαφερομένου, ο ειρηνοδίκης της κατοικίας του αιτούντος ή ο πρόεδρος πρωτοδικών, αν ο παραπάνω κατοικεί σε έδρα πρωτοδικείου, αποφαινεται, σύμφωνα με τη διαδικασία των άρθρων 739 και επόμενων της Πολιτικής Δικονομίας, αν είναι δικαιολογημένη η μη εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους ή η μη άσκηση του εκλογικού δικαιώματος. Η διαδικασία αυτή τηρείται μόνον αν η Διοίκηση επιβάλει τις κυρώσεις της παραγράφου αυτής ή αν για τις παραπάνω παράβασεις υπάρχει ποινική καταδίκη. Σε περίπτωση ποινικής καταδίκης η Διοίκηση έχει υποχρέωση να επιβάλει τις διοικητικές κυρώσεις της παραγράφου αυτής».

Άρθρο 30.

Το άρθρο 113 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

« Άρθρο 113.

Αρμόδιο δικαστήριο.

Αποκλειστικά αρμόδιο για την εκδίκαση των αδικημάτων που προβλέπονται από το νόμο αυτόν είναι το τριμελές πλημμελειοδικείο του τόπου όπου τελέστηκαν, οποιαδήποτε και αν είναι η ιδιότητα του υπαιτίου, χωρίς να εφαρμόζονται στην προκειμένη περίπτωση οι διατάξεις του άρθρου 111 παρ. 7 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, των άρθρων 241 έως και 247 του Α.Ν. 2803/1941 (περί Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικος), του άρθρου 1 του Α.Ν. 528/1945, καθώς και κάθε άλλη αντίθετη διάταξη».

Άρθρο 31.

Το άρθρο 123 του Π.Δ. 164/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

« Άρθρο 123.

Ειδικές αποζημιώσεις.

1. Για την αντιμετώπιση των έκτακτων αναγκών, κατά την προπαρασκευή και διεξαγωγή των βουλευτικών εκλογών, τη συγκέντρωση, μετάδοση και έκδοση των αποτελεσμάτων, είναι δυνατό να συγκροτούνται ειδικά συνεργεία από υπαλλήλους της κεντρικής και των περιφερειακών υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών, από υπαλλήλους άλλων υπηρεσιών και δημόσιων υπηρεσιών, από υπαλλήλους οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλων νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου, δημόσιων επιχειρήσεων και οργανισμών, με καταβολή ειδικής αποζημίωσης που καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών. Η αποζημίωση αυτή καταβάλλεται εφόσον βεβαιώνεται προσφορά πραγματικής εργασίας.

2. Η συγκρότηση των συνεργείων, που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο, καθώς και ο τρόπος καταβολής της αποζημίωσης, καθορίζονται κάθε φορά με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

3. Ο Υπουργός Εσωτερικών μπορεί, κάθε φορά, να προσλαμβάνει για τους σκοπούς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μέχρι πενήντα ιδιώτες, με καταβολή ειδικής αποζημίωσης, που καθορίζεται με απόφασή του.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού των Εσωτερικών μπορεί να καθορισθεί η καταβολή ειδικής αποζημίωσης:

α. στους δικαστές και δημόσιους υπαλλήλους, μέλη της ανώτατης εφορευτικής επιτροπής, στο γραμματέα και στους υπαλλήλους που ορίζονται για τη γραμματειακή εξυπηρέτησή της,

β. στους υπαλλήλους του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 100 του Συντάγματος, που απασχολούνται για την αντιμετώπιση των αυξημένων υπηρεσιακών αναγκών του Δικαστηρίου κατά την περίοδο της εκδίκασης των ενστάσεων κατά του κύρους των εκλογών,

γ. σε δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς, για την έκτακτη απασχόλησή τους σε εκλογικής φύσης εργασίες κατά την εκλογική περίοδο,

δ. για κάθε τυχόν άλλη εκλογικής φύσης έκτακτη εργασία.

5. Οι αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών, που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου αυτού, εκδίδονται κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης.

16. Οι αποζημιώσεις του άρθρου αυτού, πλην αυτών που καταβάλλονται σε ιδιώτες, θεωρούνται ως έξοδα κίνησης.

7. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται ανάλογα και κατά τη διενέργεια δημοτικών και κοινοτικών εκλογών, καθώς και κάθε άλλης εκδήλωσης της λαϊκής ετοιμγορίας).

Άρθρο 32.

1. Στο εδάφιο α' της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του Π.Δ. 164/1984 διαγράφεται η φράση «στο μητρώο αρρένων ή».

2. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 10 του Π.Δ. 164/1984 διαγράφεται η φράση «στα μητρώα αρρένων ή».

3. Στο άρθρο 10 του Π.Δ. 164/1984 προστίθεται παράγραφος 4, η οποία έχει ως εξής:

«4. Σε περίπτωση που ο αιτών εκλογέας διαμένει στο εξωτερικό, είναι δυνατή η αντικατάστασή του πιστοποιητικού, που προβλέπεται στο εδάφιο με στοιχείο α' της παραγράφου 1, με υπεύθυνη δήλωσή του, στην οποία εκτός από τα στοιχεία της ταυτότητάς του θα φαίνεται ο δήμος ή η κοινότητα, στο δημοτολόγιο του οποίου ο εκλογέας αυτός είναι γραμμένος και ο αντίστοιχος αριθμός εγγραφής, εφόσον τα στοιχεία αυτά προκύπτουν από αστυνομική ταυτότητα ή από ισχύον ελληνικό διαβατήριο. Η ακρίβεια των στοιχείων της δήλωσης και το γνήσιο της υπογραφής του δηλούντος θεβαιώνονται από την οικεία ελληνική προξενική αρχή. Αν για οποιοδήποτε λόγο προκύψει ανάγκη έκδοσης πιστοποιητικού δημάρχου ή προέδρου κοινότητας για την εγγραφή του αιτούντος στο δημοτολόγιο, το πιστοποιητικό αυτό εκδίδεται με φροντίδα του οικείου νομαρχιακού γραφείου εκλογικών καταλόγων. Αντί για τα στοιχεία της αστυνομικής του ταυτότητας, που σύμφωνα με την παράγραφο 3 οφείλει να αναγράψει ο αιτών στην αίτησή του, μπορούν ν' αναγραφούν τα αντίστοιχα στοιχεία ισχύοντος ελληνικού διαβατηρίου. Η προβλεπόμενη με στοιχείο γ' της παραγράφου 1 θεβαίωση δεν απαιτείται, όταν πρόκειται για εκλογέα της παραγράφου αυτής».

4. Στο άρθρο 11 του Π.Δ. 164/1984 προστίθεται παράγραφος 5, η οποία έχει ως εξής:

«5. Οι αιτήσεις εκλογέων που διαμένουν στο εξωτερικό, μαζί με τα απαιτούμενα για την εγγραφή τους στους εκλογικούς καταλόγους δικαιολογητικά, είναι δυνατό να κατατίθενται στην οικεία ελληνική προξενική αρχή, στην οποία οφείλει να προσέλθει ο ίδιος ο αιτών εκλογέας. Η αίτηση υπογράφεται ενώπιον εντεταλμένου υπαλλήλου της προξενικής αρχής, από τον οποίο θεωρείται το γνήσιο της υπογραφής του εκλογέα πάνω στην αίτησή του. Οι ελληνικές προξενικές αρχές οφείλουν να διαβιβάζουν τις αιτήσεις και τα δικαιολογητικά που κατατέθηκαν σ' αυτές στα αρμόδια νομαρχιακά γραφεία

εκλογικών καταλόγων μέσω του Υπουργείου Εσωτερικών (Δ/σης Εκλογών)».

5. Στο τέλος της παραγράφου 8 του άρθρου 18 του Ν. 1065/1980, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 του Ν. 1416/1984 (ΦΕΚ 18 Α'), προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

«Η διετία της μόνιμης κατοικίας, που απαιτείται για τη μεταδημότευση, αποδεικνύεται με θεβαίωση της αστυνομικής αρχής, στην περιφέρεια της οποίας υπάγεται ο δήμος ή η κοινότητα στον οποίο πρόκειται να γίνει η μεταδημότευση».

Άρθρο 33.

Καταργούμενες διατάξεις.

Το εδάφιο με στοιχεία ι' της παραγράφου 1 του άρθρου 110 του Π.Δ. 650/1974 (ΦΕΚ 281 Α') καταργείται.

Άρθρο 34.

Εξουσιοδότηση.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού των Εσωτερικών, επιτρέπεται η κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο όλων των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών, που ισχύουν, όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με τον παρόντα νόμο. Κατά την κωδικοποίηση αυτή, είναι δυνατή η μεταβολή της σειράς και της ορίθμησης των κεφαλαίων, άρθρων, παραγράφων και εδαφίων και η εναρμόνιση των διατάξεων μεταξύ τους, με τις αναγκαίες φραστικές τυπικές προσαρμογές.

Άρθρο 35.

1. Οι θέσεις των παρακάτω κλάδων του προσωπικού μηχανογράφησης της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών αυξάνονται ως εξής:

α) Κατά τρεις (3) οι θέσεις του κλάδου ΑΤ8 ανωλυτών συστημάτων και προγραμματιστών Η/Υ, που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 2 του Π.Δ. 185/1981 (ΦΕΚ 52 Α).

β) Κατά τριάντα (30) οι θέσεις του κλάδου ΜΕ11 χειριστών μηχανών προετοιμασίας στοιχείων Η/Υ, που προβλέπονται στο άρθρο 51 του Π.Δ. 924/1976 (ΦΕΚ 338 Α) και στην παράγραφο 2 του άρθρου 2 του Π.Δ. 185/1981 κκ.

γ) Κατά τρεις (3) οι θέσεις του κλάδου ΜΕ 16 χειριστών Η/Υ, που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 2 του παραπάνω Π.Δ. 185/1981.

2. Συνιστώνται στην κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών δύο (2) θέσεις του κλάδου ΑΡ3 προγραμματιστών Η/Υ με βαθμούς 80—40.

Προς όσον διορισμού στον εισαγωγικό βαθμό 80 ορίζεται πτυχίο ανώτερης δημόσιας σχολής θετικής κατεύθυνσης, ειδικότητας τεχνολόγων—πολιτικών ή μηχανολόγων ή ηλεκτρολόγων ή ηλεκτρονικών ή τοπογράφων ή ναυπηγών ή λογιστών, τριετής εμπειρία, αξιολογή γνώση και εμπειρία στον προγραμματισμό διοικητικών ή εμπορικών εφαρμογών, άριστη γνώση γλώσσας προγραμματισμού COBOL καθώς και μιας άλλης γλώσσας προγραμματισμού Η/Υ, προσκλήντως αποδεικνυόμενες.

3. Συνιστώνται στη Διεύθυνση Εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών τρεις (3) θέσεις ανειδίκευτων εργατών με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αρίστου χρόνου. Προσόντα για την

πρόσληψη στις θέσεις αυτές ορίζονται απολυτήριο δημοτικού σχολείου και ικανότητα για εργασία.

Άρθρο 36.

Η ισχύς των διατάξεων του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, πλην των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 7 και των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 32, οι οποίες ισχύουν από 1ης Απριλίου 1985 και αφορούν αιτήσεις εκλογέων που υποβάλλονται για την εγγραφή, μεταγραφή ή διόρθωση στοιχείων σε εκλογικούς καταλόγους.

Από τη δημοσίευση επίσης του νόμου αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ισχύουν και οι διατάξεις των άρθρων 1 έως και 15 του Ν. 1303/1982 (ΦΕΚ 136 Α).

Παραγγέλλομεν να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως το κείμενο του παρόντος και να εκτελεσθεί ως νόμος του Κράτους.

Αθήνα, 16 Φεβρουαρίου 1985

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΑΓΑΠ. ΚΟΥΤΣΟΓΙΩΡΓΑΣ ΓΕΩΡΓ. - ΑΛΕΞ. ΜΑΓΚΑΚΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΑΡΣΕΝΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 18 Φεβρουαρίου 1985

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ - ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΓΚΑΚΗΣ

